

2. ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ವರ್ಗೀಕರಣ (Investors Classification) :

ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಗಂಡಾಂತರ ಗುಂಪು ಮತ್ತು ಅದಾಯದ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಗಂಡಾಂತರ ಗುಂಪು (Risk Group) :

ಹೂಡಿಕೆಗಳ ಗಂಡಾಂತರದ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರರನ್ನು ಹಲವು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೂಡಿಕೆದಾರ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಗಂಡಾಂತರ ನಿವಾರಿಸುವವ (risk averter), ಗಂಡಾಂತರ ತಟಸ್ಥ (Risk neutral), ಮತ್ತು ಗಂಡಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವ (Risk taker) ಯಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ಅವನೇ ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

i) ಗಂಡಾಂತರ ನಿವಾರಿಸುವವ (Risk Averter) :

ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೂಡಿಕೆದಾರ ಗಂಡಾಂತರ ನಿವಾರಿಸುವವ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅವನ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಕಡಿಮೆ ಗಂಡಾಂತರ ಇರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯ ಗಂಡಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಜೀವ ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಗಳು, ಯುನಿಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪತ್ರಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹೂಡಿಕೆದಾರನಿಗೆ ನಿರಂತರ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನು ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಅನಿಶ್ಚಿತ ಅಥವಾ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ (Extra amount)ವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ.

ii) ಗಂಡಾಂತರ ತಟಸ್ಥ (Risk neutral) :

ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗದ ಹೂಡಿಕೆದಾರರೆಂದರೆ ಗಂಡಾಂತರ ತಟಸ್ಥತೆ. ಈ ತರಹದ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಹೂಡಿಕೆಗೂ ಸಮಾನ ಮೌಲ್ಯದ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಗಂಡಾಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೂಡಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಪಾಕು, ಜೀವ ವಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

iii) ಗಂಡಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವ (Risk Taker) :

ಗಂಡಾಂತರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರು ಮೂರನೆ ವರ್ಗದ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು. ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿರುತ್ತಾರೆ. ನೀರಿಕ್ಷಿಸಿದ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕಿಂತ

4. ಬಾಂಡ್‌ಗಳ ಮುಟ್ಟಳೆ (The Bond Indenture) :

ಬಾಂಡ್ ಮುಟ್ಟಳೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಶಾಸನ ಬದ್ಧ ಒಪ್ಪಂದ. ಈ ಒಪ್ಪಂದ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ವಲಯ ಮತ್ತು ಬಾಂಡ್ ದಾರರ ಮಧ್ಯೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾಂಡ್ ದಾರರ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕು, ಟ್ರಸ್ಟ್, ಕಂಪನಿ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಂತಾದವಾಗಿರಬಹುದು. ಇವರು ಕಂಪನಿ ಹೊಂದಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮೂರು ಪಂಗಡಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಕಂಪನಿ ಎರಡನೆಯದು ಬಾಂಡ್ ದಾರರು, ಮೂರನೆಯದು ಟ್ರಸ್ಟಿ (ಥರ್ಮದರ್ತಿ).

ಬಾಂಡ್ ದಾರರು ತಮ್ಮ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಸ್ವಯಂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮುಟ್ಟಳೆ ಅಥವಾ ಕರಾರು (Indenture) ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಥರ್ಮದರ್ತಿ (Trustee) ಯ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು ಬಾಂಡು ದಾರರ ಮಧ್ಯೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.

ಏಕ ಥರ್ಮದರ್ತಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಬಾಂಡು ದಾರರಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಾಹಿನಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು ಬಾಂಡು ದಾರರ ನಡುವೆ ಕೊಂಡಿ (Link) ಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಕಂಪನಿಯು ನೇರವಾಗಿ ಬಾಂಡು ದಾರರ ಜೊತೆಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಒಪ್ಪಂದ ಅಥವಾ ಕರಾರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

- 1) ಬಡ್ಡಿ ದರ ಅಥವಾ ಕೊಪನ ದರ.
- 2) ಅಧಿಕೃತ ಮುದ್ರಣ.
- 3) ಬಾಂಡು ನಮೂನೆಯ ಪ್ರತಿ.
- 4) ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳ ಪತ್ರ.
- 5) ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಆಡವು.
- 6) ದೃಢೀಕರಣ (Endorsement).
- 7) ನೋಂದಣಿ.
- 8) ನಿರ್ಬಂಧನಗಳು.
- 9) ಒಪ್ಪಂದಗಳು.
- 10) ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳು (ಟ್ರಸ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬಾಂಡು ದಾರರ ಮಧ್ಯೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಂಟಾದಾಗ).
- 11) ಸ್ಪಷ್ಟತೆಗಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಕೋಶ.
- 12) ಬಾಂಡು ದಾರನ ದರ್ಜಾವರ್ತನೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳು.
- 13) ಬಾರ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಂಡು ದಾರರ ಹಕ್ಕುಗಳು.

5. ಬಾಂಡುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು (Features of Bonds) :

ಬಾಂಡುಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ :

1. ಅಸಲಿನ ಮರು ಪಾವತಿ (Repayment of Principal) :

ಬಾಂಡುಗಳು ರೂ 100,500, 1000, 5000 ಮತ್ತು 10,000 ಘಟಕ (Denomination)ಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ ಬೆಲೆಯ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಬಾಂಡುಗಳ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಮೌಖಿಕ ಬೆಲೆಯ ಮೌಲ್ಯ (Par value) ಅಥವಾ ಪರಿಪಕ್ವತ ಮೌಲ್ಯ (Material value) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮುಖ ಬೆಲೆಯು ಬಾಂಡುದಾರರಿಗೆ ಪರಿಪಕ್ವತ ಹೊಂದಿದ ಸಂತಕ ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ವಾಗ್್ದಾನವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಬಾಂಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

2. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾಲದ ಸಮಯ (Specified Time Period) :

ಬಾಂಡಿನ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯ ಅವಧಿ ಎರಡನೆಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಬಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಕಾಲ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯ ದಿನಾಂಕ ಅಥವಾ ಮೂಲ ಹಣವನ್ನು ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ದಿನಾಂಕ ನಮೂದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಧಿಯು ಒಂದು ಬಾಂಡಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಂಡಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಬಾಂಡುಗಳ ಅವಧಿಯು 20 ವರ್ಷದಿಂದ 100 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂಘಟನೆಗಳು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿಗಾಗಿ 5 ರಿಂದ 10 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬಾಂಡುಗಳು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಬಾಂಡುಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಮೂದಿಸಿದ ದಿನದಂದು ಪಕ್ವತೆಯು ಹಣವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಕರೆ (Call) :

ಕರೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಾಂಡಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕಂಪನಿಯು ತಾನು ಮಾರಿದ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ವಾಪಸು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳ ಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಾಂಡುಗಳ ಮುಖ ಬೆಲೆ ರೂ 1000 ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಬಡ್ಡಿ 70 ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಂಪನಿಯು ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾರಕ ಪಡೆಯಲು ಬಯಸಿದಲ್ಲಿ ಅದು ತನ್ನ ಬಾಂಡುದಾರರಿಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಅಂದರೆ 1050ಕ್ಕೆ ಖರೀದಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಡ್ಡಿ ಮರವು ರೂ 70 ರಿಂದ 50 ಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದಿನ 20 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಂಡು ಸತ್ವದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಂಪನಿಗೆ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ.

4. ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಅಡವು (Pledge of Security) :

ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕಂಪನಿಯು ಬಾಂಡುದಾರರಿಗೆ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ವಾಗ್ದಾನವು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮತ್ತು ಮೊಹರು (Seal and Signature) ಕಂಪನಿದಾರರಿಗಿರುತ್ತದೆ.

5. ಬಡ್ಡಿ (Interest) :

ಬಾಂಡುದಾರರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಮುಚ್ಚಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಡ್ಡಿ ದರಕ್ಕೆ ಕೂಪನ್ ದರ (Coupon rate) ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಾಂಡುಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿ ಚೆಕ್‌ಗಳ ಅಥವಾ ಕೂಪನ್‌ಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೂಪನ್‌ನು ನಂಬರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

6. ಒಪ್ಪಂದಗಳು (Covenants) :

ಬಾಂಡು ಮುಚ್ಚಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕ್ಲಾಸುಗಳಿವೆ. ಟ್ರಸ್ಟಿ ಮುಖಾಂತರ ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು ಬಾಂಡುದಾರರ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಂದ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಅದು ಪಡೆದ ಅಸಲು ಮರು ಪಾವತಿಯ ವಾಗ್ದಾನ, ನೀಡುವ ಬಡ್ಡಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

6. ಬಾಂಡುಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು (Types of bonds) :

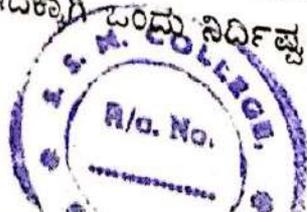
ಬಾಂಡುಗಳ ಲಕ್ಷಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ :

1. ಸರಣಿ ಬಾಂಡುಗಳು (Serial Bond) :

ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಯು ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳ ಪಕ್ಕವಾಗುವ ಅವಧಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಂಪನಿಯು ಈ ಬಾಂಡುಗಳ ಪಕ್ಕವಾದಂತೆಲ್ಲ ಹಣವನ್ನು ಸರದಿಯಂತೆ ಪಾವತಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಂಡುಗಳ ಪರಿಪಕ್ವತೆ ಒಂದೇಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

2. ಮುಳುಗುವ (ಸಾಲ ವಿಮೋಚನಾ) ನಿಧಿಯ ಬಾಂಡುಗಳು (Sinking Fund Bond) :

ಬಾಂಡುಗಳು ಪಕ್ಕವಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುವ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಂಪನಿಯು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಿಗದಿತ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಾಂಡುದಾರರಿಗೆ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ನಂತರ ಅದರ ಮರು ಪಾವತಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ

ನಿಧಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (Trust)ಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಧಿಯನ್ನು ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಖರೀದಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತದೆ.

3. **ನೋಂದಾಯಿತ ಬಾಂಡುಗಳು (Registered Bonds) :**

ಬಾಂಡುದಾರರ ಬಾಂಡು ಸಂಖ್ಯೆ, ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ, ಬಾಂಡಿನ ಪ್ರಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿಯ ರಜಿಸ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಕಂಪನಿಯ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಚೆಕ್‌ಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಾಂಡು ಕಳೆದು ಹೋದರು ಬಾಂಡುದಾರ ಚಿಂತೆ ಪಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರವಾದರೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಸಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಭದ್ರತೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

4. **ಡಿಬೆಂಚರ್ ಬಾಂಡುಗಳು (Debenture Bonds) :**

ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಡಿಬೆಂಚರ್‌ಗಳು ಬಾಂಡುಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಡಿಬೆಂಚರ್ ಹೊಂದಿರುವವರು ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅನುಮೋದಿಸಿಲ್ಲ. ಡಿಬೆಂಚರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ಸಾಲಗಾರರು (Creditors) ಇವರು ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಂಪನಿ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿರಲಿ ಅಥವಾ ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಡಿಬೆಂಚರ್‌ದಾರರಿಗೆ ನೀಡಲೇಬೇಕು.

5. **ಆಡಮಾನ ಬಾಂಡುಗಳು (Mortgage Bonds) :**

ಬಾಂಡು ನೀಡುವ ಕಂಪನಿಯು ನೈಜ ಆಸ್ತಿ (Real property)ಯ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆಂದು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಂಪನಿಯು ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಆಸಲನ್ನು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದರೆ, ಬಾಂಡುದಾರನು ತನ್ನ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಹಣವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

6. **ಅನುಷಂಗಿಕ ನಂಬುಗೆಯ ಬಾಂಡುಗಳು (Collateral Trust Bond) :**

ಈ ಅನುಷಂಗಿಕ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬಾಂಡುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಕಂಪನಿಗಳ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ (Partner) ಅಥವಾ ಅದರ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲಿಕತ್ವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯ ಹಕ್ಕು ತೋರಿಸುವ ಬಾಂಡುಗಳು ಅಥವಾ ಎರಡರ ಸಮಿಶ್ರಣದ ಭದ್ರತೆಗಳನ್ನಾಗಿ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುಗಳು (Equity Shares) :

ಅರ್ಥ (Meaning) :

ಈಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಶೇರುಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಹೂಟಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಇವು ಬಾಂಡು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಶೇರುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವು ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಕಮ್ಮ ಕಡೆ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕಾರದ ಹಕ್ಕು (Rights)ಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು, ಲಾಭಾಂಶದ ಹಕ್ಕು ಬೋನಸ್ ಹಕ್ಕು ತೆರಿಗೆ ಲಾಭ ಇತ್ಯಾದಿ.

2. ಲಕ್ಷಣಗಳು/ಶೇರುದಾರರ ಹಕ್ಕುಗಳು

(Characteristics/Rights of Share holders) :

ಈಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

1. ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕು (Voting Rights) : ಈಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ವಿಶೇಷವಾದ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.
2. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಡೆಯುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಹಕ್ಕು (Right to receive a notice of the Annual General meeting Every year)
3. ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು. (Right to elect Members of the Executive Committee)
4. ಅರ್ಹತೆಯ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕಂಪನಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗುವುದು (Become A director of the company on purchasing qualification Shares)

2. ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಹಕ್ಕು (Ownership Rights) :

ಈ ಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುದಾರರು ಕಂಪನಿಯ ಮಾಲೀಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶೇರುದಾರರು ಹೊಂದಿರುವ ಶೇರುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಂಪನಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಂಪನಿಯ ವಿಲ್ಲಾ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಪನಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಶೇರುದಾರರು ಕಂಪನಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ ಹೂಡಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಪರಿಪಕ್ವತೆ (Maturity) :

ಶೇರುದಾರರ ಇರುವಿಕೆ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಹೊಂದಿರುವ ಶೇರುಗಳಿಗೆ ಪರಿಪಕ್ವತೆ ಅವಧಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ತನ್ನ ಈ ಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಶೇರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದು. ಈ ಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುದಾರರು ಕಂಪನಿಯು ಬೇವಂತವಾಗಿರುವವರೆಗೆ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಂಪನಿ ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

4. ತಪಾಸಣೆಯ ಹಕ್ಕು (Right to Inspect) :

ಕಂಪನಿಯು ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ಕಂಪನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಕಂಪನಿಯು ಲಾಭ ನಷ್ಟ ಅಥವಾ ಪತ್ರ ಪೂರ್ವ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಂಪನಿ ತಪಾಸಣೆ ಸಹ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಕಂಪನಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇವನ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯು ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದಾಗ ಅದರ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರುತ್ತಾನೆ. ನಷ್ಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವನು ಲಾಭವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

5. ಸರಿಸಮ ಮೌಲ್ಯ (Par value) :

ಈ ಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುಗಳು ಮುಖ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಮುಖ ಬೆಲೆಯೇ ಸರಿಸಮ ಮೌಲ್ಯ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಈ ಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಈ ಕ್ವಿಟಿಯ ಮೌಖಿಕ ಬೆಲೆ ರೂ. 10, ಹೀಗೆ ರೂ. 10 ಹಣದ ಘಟಕ (Denomination) ವು ಮೌಖಿಕ ಬೆಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೌಖಿಕ ಬೆಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೌಖಿಕ ಬೆಲೆ (10 ರೂ.)ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾರಾಟ (ರೂ. 12) ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಮೌಖಿಕ ಬೆಲೆಗಿಂತ ರೂ. 2 ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ 2 ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ವಿಮಾ ಕಂತು ಅಥವಾ ಲಾಭಾಂಶ (Premium) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಶೇರುಗಳನ್ನು ರೂ. 8ಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ,

ಶೇರುಗಳ ಹಕ್ಕು (Right Shares) :

6. ಕಂಪನಿಯು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಈಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಈ ಮೊದಲಿನ ಶೇರುದಾರರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದುವೇ ಅವರು ಹೊಂದಿರುವ ಸ್ವಾಧೀನತಾ ಅಧಿಕಾರ ಇವರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಶೇರುದಾರರು ಚಂದಾದಾರರಾಗುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

7. ಸುಲಭ ವರ್ಗಾವಣೆ (Easily transferable) :

ಈಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ ನಂತರ ತಕ್ಷಣವೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು ಇಲ್ಲವೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ದ್ರವ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

8. ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡಾಂತರ (Highly Risky) :

ಈಕ್ವಿಟಿ ಶೇರುಗಳಲ್ಲಿನ ಹೂಟೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡಾಂತರದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆಯಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡಾಂತರ ತರುತ್ತದೆ. ಈ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ.

9. ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ (More Profit) :

ಹೂಡಿಕೆದಾರನು ತನ್ನ ಹೂಟೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಲಾಭ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ.

9. ಆಯ್ಕೆಗಳು (Options) :

ಆಪ್ಷನ್ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ (Agreement) ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಇಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆಪ್ಷನ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವ (Option buyer)ರು ಮತ್ತು ಆಪ್ಷನ್ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರು (Option seller). ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿತ ಬೆಲೆಗೆ ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ

11. ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ (ನಿಧಿ) (Mutual Fund) :

ಯುನಿಟ್ (Units)ಗಳನ್ನು ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ನೀಡಿ (ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ) ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಒಂದು ಸಾಧನವೇ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್. ಈ ಫಂಡು ಶೇರು

ಬಂಡವಾಳ, ಸಾಲ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಫಲ ಪಡೆಯುವುದೇ ಇವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯದಾರರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ನಿಧಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿಧಿಯನ್ನು ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಶೇರು ಬಂಡವಾಳ, ಸಾಲ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹೂಡಿಕೆಗಳಿಂದ ಲಾಭಾಂಶ, ಬಡ್ಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಲಾಭಾಂಶದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶೇ. 90 ವಿತರಿಸಿ, ಶೇ. 10 ತನ್ನ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಯುನಿಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಉಳಿತಾಯಗಾರರ ಮಧ್ಯೆ "ಕೊಂಡಿ" (Link)ಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ಆಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಸೆಬಿ (Securities Exchange Board of India-SEBI) ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆ 1993ರ ಪ್ರಕಾರ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್‌ಗಳು ಎಂದರೆ ಧರ್ಮದರ್ಶಿತ್ವ (Trust)ದ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಉಳಿತಾಯದ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡಿನ ರಚನೆ (Structure of Mutual Fund) :

ಸೆಬಿಯ ಕಾಯಿದೆ 1996 ರ ಪ್ರಕಾರ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಟ್ರಸ್ಟ್ (Trust). ಈ ಟ್ರಸ್ಟು ಭಾರತದ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯಿದೆ 1882ರ ಪ್ರಕಾರ ರಚನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡಿನ ರಚನೆ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ :

1. ಆಸ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಂಪನಿ (Asset Management Company) :

ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ನಿಧಿಯು ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಸ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಂಪನಿಯು ಸೆಬಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿ, ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ನೋಂದಾಯಿತ ಕಂಪನಿಯು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಸೆಬಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಪ್ರಾಯೋಜಕ (Sponsor) :

ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿಯು ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಯೋಜಕರೆಂದರೆ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರವರ್ತಕರು. ಇವರು ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲು ಕಾರಣೀಕರ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಈ ಟ್ರಸ್ಟ್ (Trust)ನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳ ಮಂಡಳಿ (Board of Trustees) ಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಮಂಡಳಿಯು ಸೆಬಿಯ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯೋಜಕರು ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ 40 ರಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಂಪನಿಯ ಶಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

3. ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳ ಮಂಡಳಿ (Board of Trustees) :

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಒಂದು ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯುನಿಟದಾರರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಈ ಮಂಡಳಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳು, ಯುನಿಟ್‌ನ ಬೆಲೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಹೂಟೆಯ ನೀತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ರಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಯುನಿಟ್‌ದಾರರ ನಿಧಿಯ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆಯ ಶಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳು ನಂಬಿಗವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

4. ಶಾಲಕ (Custodian) :

ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೆ ಲಾಭ ಬರುವಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಾಲಕರು, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ನೋಂದಣಾಧಿ ಕಾರಿಗಳು, ವಿಜಂಟರುಗಳು ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಟ್ರಸ್ಟಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡಿನ ವರ್ಗೀಕರಣ

(Classification of Mutual Funds) :

ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡಿನ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ :

1. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸದಾ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು (Open ended Scheme) :

ಭಾರತದ ಯುನಿಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸದಾ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಕಂಪನಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಕಂಪನಿಯು ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮರು-

ಖರೀದಿಗೆ (repurchase) ಮುಕ್ತ (Open)ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮೊತ್ತವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಅಂತಿಮ ದಿನವನ್ನಾಗಲಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವ ಬೆಲೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಬದಲಾಗುತ್ತ ಇರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ನಿವ್ವಳ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯ (Net Asset Value)ಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಿವ್ವಳ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರತಿದಿನ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನವು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವವರು ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ತಮ್ಮ ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸದಾ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಗುಣ ಎಂದರೆ ಇವು ದ್ರವ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

2. ಮಾರಾಟ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು (Close Ended Schemes):

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡ ಬಯಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು. ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಈ ಯೋಜನೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಯುನಿಟ್ ಖರೀದಿಸಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಂಪು ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬಂದ ಲಾಭವನ್ನು ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಯೋಜನೆಯು ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ ನಿಧಿ, ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿನ ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಹೂಡಿಕೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 5-7 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅವಧಿಗೆ ಕೀಲಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ Lockin period ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

3. ಆದಾಯದ ನಿಧಿಗಳು (Income Fund) :

ಆದಾಯ ನಿಧಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಆದಾಯದ ನಿಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆದಾಯ ಬರುವ ಬಾಂಡುಗಳು, ಡಿಬಿಂಚರು, ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ

ಪತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೂಡಿಕೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಆದಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

4. ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಧಿಗಳು (Growth Fund) :

ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಹೂಡಿಕೆಯು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೂಡಿಕೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೂಡಿಕೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭಾಂಶವು ಕಡಿಮೆ ಬಂದರೂ ಸಹ, ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಾಗ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಬರುವಂತಹ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ತೊಡಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

5. ಸೂಚ್ಯಂಕ ನಿಧಿ (Index Fund) :

ಒಂದು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ ನಿಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶೇರು ವಿನಿಮಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ ಬದಲಾದಂತೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೂಡಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

6. ವ್ಯಾಪಾರ ವಿನಿಮಯದ ನಿಧಿಗಳು (Exchange Traded Fund) :

ಶೇರು ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ (List) ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಸೂಚ್ಯಂಕ ನಿಧಿಯಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ UTIನ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಫಂಡ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವಿನಿಮಯದ ನಿಧಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ SUNDERS ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮುಂಬೈ ಶೇರು ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ. QUBES, SPIDERS, DIMONDS ಅಮೇರಿಕಾದ ವ್ಯಾಪಾರ ವಿನಿಮಯ ನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

7. ಹಣದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ನಿಧಿ (Money Market Fund) :

ಹಣದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿಯೇ ಪಕ್ಕವಾಗುವ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡುವ ಮತ್ತು ವಹಿವಾಟು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಿಧಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಖಜಾನೆ ಬಿಲ್ಲು, ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರ, ಕರೆ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪತ್ರಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಿಲ್ಲು, ರೇವಣೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

8. ಸಮತೋಲನದ ನಿಧಿಗಳು (Balanced Funds) :

ಸಮತೋಲನದ ನಿಧಿಯು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಆದಾಯದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೂಡಿಕೆಯಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಆದಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

2. ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳು (Government Securities) :

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಅರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೀಡುವ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಸಾಲ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಚಿನ್ನದ ಬಾಂಡುಗಳು (Gold Bond), ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ಬಾಂಡುಗಳು (National Defence Bonds), ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಾಂಡುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಖಜಾನೆ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ವಿಶೇಷ ರೂಪಾಯಿ ಭದ್ರತೆಗಳು (Special Rupee Securities), ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸಿನ ನಿಧಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಗೆ ವಂತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಸಹ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

3. ಲಕ್ಷಣಗಳು (Characteristics) :

1. ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

1. ಹೊರ ತರುವ ಅಧಿಕಾರ (Issuing Authority) :

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಅರೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಲಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಅಧಿಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು, ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು, ಬಂದರು ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಗಳು (Port trust), ಸುದಾರಿತ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಗಳು (Improved Trusts) ರಾಜ್ಯ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಳಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯೋಮಗಳ, ಮೆಟ್ರೋಪೋಲಿಟನ್‌ಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಮೂರನೆ ಪ್ರಕಾರದ ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ IDBI, IFCI, ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ನಿಗಮ, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ,

೬೦ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ವಸತಿ ಮಂಡಳಿ (Housing Board) ಈ ವಿಧ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಾಂಧು ಮತ್ತು ರಿಟರ್ನರ್‌ಗಳನ್ನು ದಿವಂಗತ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

2. ಶೇರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (Share Market) :

ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಲಪತ್ರಗಳು ಭಾರತದ ಶೇರು ವೇಟೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಲ ಪತ್ರಗಳು ಭಾರತದ ರಿಟರ್ನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕ್ಷಮೆ ಬದ್ಧ ದ್ರವತ್ವದ ಅನುಪಾತ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವ್ಯವಹಾರ (Open market operations)ಗಳಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಲ ಪತ್ರಗಳು ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ವಲಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಲವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೊರತೆ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

3. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ (Commercial Banks) :

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಎರಡನೆಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಲ ಪತ್ರಗಳು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದಾಗ ರಿಟರ್ನ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ ಈ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳು ಸಾಲವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮೂಲ ಸಾಧನ (Means)ಗಳಾಗಿವೆ.

4. ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆ (Issue Price) :

ಸರ್ಕಾರಿ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳು ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆ ರೂ 100 ಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತವೆ. ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕಂತಿನ (Premium) ಹಣದಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

5. ಬಡ್ಡಿ ದರ (Rate of Interest) :

ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇತರ ಯಾವುದೇ ಹೂಡಿಕೆಗಿಂತ ಇಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸುರಕ್ಷಿತ (Safest)ವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ತನ್ನ ವಾಯಿದೆಯಂತೆ ಹಣ ಮರು ಪಾವತಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ಎಂದು ತಪ್ಪು (Default) ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

4. ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು
(Types of Government Securities) :

ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ

1. ದಿನಾಂಕರಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳು
(Dated Government Securities) :

ಈ ಪತ್ರಗಳು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದು ಸ್ಥಿರವಾದ ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಡ್ಡಿ ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಂದು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಬಡ್ಡಿ ದರಗಳು ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರದ ಅವಧಿ ಸಹ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವು ಮುಖ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಸೊನ್ನೆ ಕೂಪನ್ನು ಬಾಂಡ (Zero Coupon Bond) :

ಈ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ರಿಯಾಯಿತಿ (discount) ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಮುಖ ಬೆಲೆಗೆ ಹಿಂಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪತ್ರಗಳು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಜನವರಿ 19, 1994 ರಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಪತ್ರಗಳ ಅವಧಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಬಡ್ಡಿ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಪಕ್ವತೆಯ ಮುಖ ಬೆಲೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಭಾಗಶಃ ಪಾವತಿಸಿದ ಸ್ಟಾಕು (Partly paid Stock) :

ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಅಸಲು ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಭಾಗಶಃ ಪಾವತಿಸಿದ ಸ್ಟಾಕುಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನವೆಂಬರ್ 15, 1994 ರಂದು ಈ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯು (Maturity) ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ದರಗಳು, ಪರಿಪಕ್ವತೆಯ ಅವಧಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

4. ತೇಲುವ ಬಾಂಡು ದರ (Floating Rate Bond) :

ಈ ತೇಲುವ ಬಾಂಡು ದರಗಳ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕೂಪನ್ನು ದರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೂಪನ್ನು ದರವು ಪ್ರತಿ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ

ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪುನರ್ ಜೋಡಿಸ (re-set)ಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಾಂಡುಗಳು ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ತೇಲುವ ಬಾಂಡುಗಳು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1995 ರಂದು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

5. ಕರೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಾಂಡುಗಳು (Bonds with call) :

ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳು ಮಾರಾಟಗಾರರು ಈ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಐಚ್ಛಿಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ಈ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರವು ಕೂಡ ಈ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು ಹೊಂದಿದೆ.

6. ಬಂಡವಾಳ ಸೂಚ್ಯಂಕದ ಬಾಂಡುಗಳು (Capital Indexed Bond) :

ಈ ಬಾಂಡುಗಳ ಬಡ್ಡಿ ದರವು ಸಗಟು ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕದ ಆಧಾರದಿಂದ ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಹಣ ದುಬ್ಬರದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 29, 1997ರಂದು ಈ ಬಾಂಡುಗಳು ಸರ್ಕಾರ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇವು ಐದು ವರ್ಷದ ಪಕ್ಕತೆ ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ದರವು ಶೇ. 6ರಷ್ಟಿದೆ. ಅಸಲು ಮೊತ್ತದ ಮರು ಪಾವತಿಯು ಸಗಟು ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

5. ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಫಲ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ (Price and yeild on Government Securities) :

ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದರೂ ಇವುಗಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ದರಗಳು ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತವೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್ ದರ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ದರ ಕಡಿಮೆ ಯಾದರೆ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ (Price) :

- 1) ಭಾರತದ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ದರಗಳು (RBI Prices) : ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ತಾನು ವಹಿವಾಟು ಮಾಡುವ ಭದ್ರತಾ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಕ್ಕತೆಯ

6. ಜೀವ ವಿಮೆ (Life Insurance) :

1. ಪೀಠಿಕೆ (Introduction) :

ಜೀವ ವಿಮೆ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಗಳ ನಡುವಿನ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ. ಈ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಅಥವಾ ನಿಗದಿತ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಅಥವಾ ನಿಗದಿತ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೀವ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ಜೀವ ವಿಮಾ ನಿಗಮ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಜೀವ ವಿಮೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಹೂಟೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳು ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡುತ್ತವೆ :

ಹೂಡಿಕೆಯ ನಿರ್ವಹಣಾಶಾಸ್ತ್ರ

- i) ಬೇಗನೆ ಸಾಯುವವರ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ii) ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ ಬೇಡ ವಿಮಾ ಲಾಂಡನ್ನು ಅಧಾರವಾಗಿಡಬಹುದು.
- iii) ಈ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- iv) ಇದು ತರಿಗೆ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- v) ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದಾಗ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- vi) ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಜೀವ ವಿಮೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಹೂಟೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ (Protection), ಉಳಿತಾಯ ಮತ್ತು ಹೂಟೆಯ ಅಂಶಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ರಕ್ಷಣೆ (Protection) : ಜೀವ ವಿಮೆ ಬೇಗನೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪಾಲಿಸಿಯ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದರೆ ಪಾಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ ದೃಢ ಪಡಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೂಡಿಕೆದಾರನಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ.

ಹೂಟೆ (Investment) : ವಿಮೆಯು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 15 ರಿಂದ 20 ವರ್ಷಗಳು. ಜೀವ ವಿಮೆಯ ತರಿಗೆ ರಿಯಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಯ ತರಿಗೆ ಕಾಯಿದೆ 1961 ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 80 c ಅನ್ವಯ ತರಿಗೆ ಉಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

2. ಜೀವ ವಿಮೆ ಅರ್ಥ (Meaning of Life Insurance) :

ಜೀವ ವಿಮೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಕರಾರು. ಈ ಕರಾರು ವಿಮೆದಾರ ಮತ್ತು ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಗಳ ನಡುವೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಮೆದಾರ ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಮಾ ಕಂತು (Premium)ಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ವಿಮೆದಾರನ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಯ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವದಾಗಲೀ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೊದಲು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಆಗ ಅಧಿಕ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಕಂಪನಿಗಳ ನಡುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಕರಾರೇ ಜೀವ ವಿಮೆ.

ಡೊಲ್ಫಿ ಲಂಡನ್ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಜೀವ ವಿಮಾ ಕಂಪನಿ ಜೀವ ವಿಮೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದೆ. "ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮರಣ ನಂತರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದ ಹಣವನ್ನು ಪಾವತಿಸುವದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಕರಾರು. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪಯಸ್ಸನ್ನು

ಅಂದಾಜಿಸಿ ಅವನು ನಿಗದಿತವಾದ ವಿಮೆಯ ಕಂತನ್ನು ತುಂಬಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದು ಅವನು ಸತ್ಯಾಂಗ ಒಪ್ಪಿದ ಹಣವನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿ ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಯು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಬನಿಯಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ಜೀವ ವಿಮೆಯೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಘಟನೆ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಒಪ್ಪಿದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೀಡಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕರಾರು.

3. ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ

(Procedure for taking a Life Policy) :

ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಯ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯ ನಂಬಿಕೆ (Faith) ಅಥವಾ ಭಕ್ತಿ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯನ್ನು ತುಂಬುವುದು ಅತೀ ಸುಲಭ. ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ (Proposal) ಅರ್ಜಿಯು ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ :

- i) ಹೆಸರು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಖಾಯಂ ವಿಳಾಸ, ಚಾಲ್ತಿ ವಿಳಾಸ, ವೃತ್ತಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪ, ಸೇವೆಯ ಅವಧಿ, ಉದ್ಯೋಗದಾತ ಹೆಸರು ಹಿಂದಿನ ಕೆಲಸವ ಮಾಹಿತಿ, ತಂದೆಯ ಹೆಸರು, ಇತ್ಯಾದಿ.
- ii) ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳ, ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ, ವಯಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆ, ಹುಟ್ಟಿದ ಜಿಲ್ಲೆ.
- iii) ವಿಮೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ವಿಮೆಯ ಅವಧಿ, ಪಾಲಿಸಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ವಿಮೆಯ ಮೊತ್ತ, ವಿಮೆಯ ಕಂತುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ವಿಧಾನ- ತಿಂಗಳ, ಮೂರು ತಿಂಗಳ, ಆರು ತಿಂಗಳ, ವರ್ಷ.
- iv) ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿ-ತೂಕ, ಎತ್ತರ, ಗುರುತು ಇತ್ಯಾದಿ.
- v) ಹಿಂದಿನ ಪಾಲಿಸಿಗಳ ವಿವರ.
- vi) ಕುಟುಂಬದ ಇತಿಹಾಸ, ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರು, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರು, ಮಕ್ಕಳು.
- vii) ರೋಗ ರುಜಿನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ, ಆಸ್ತಮಾ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಟಿಬಿ, ಕುಷ್ಮರೋಗ.
- viii) ಅಪಘಾತ, ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ವಿವರ.

ಎರಡನೆ ಹಂತ : ವೈದ್ಯಕೀಯ ವರದಿ (Medical report) :

ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರಿಶೀಲನೆ ಅನುಮೋದನೆಗೊಂಡ ಜೀವ ವಿಮಾ ನಿಗಮದ ಡಾಕ್ಟರ್ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸದಂತೆ ಅರ್ಜಿದಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.

ಅವನ ತೂಕ, ಎತ್ತರ, ಹಲ್ಲು, ಕಣ್ಣುಗಳು, ಗಂಟಲು, ನಾಲಿಗೆ ಕಿವಿ, ಹೃದಯ ಎದೆ, ಜೀರ್ಣಾಂಗ, ನರಮಂಡಲ, ಹಿಂದೆ ಆದ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂರನೆ ಹಂತ : ಏಜೆಂಟನ ವರದಿ (Agents Report) :

ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಏಜೆಂಟನು ತನ್ನ ಗುಪ್ತ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ವಯಸ್ಸು, ಆರೋಗ್ಯ, ಉದ್ಯೋಗ, ವಂತಿಗೆ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಶಕ್ತಿ ಯೋಗ್ಯ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದು (Acceptance of Proposal) :

ಜೀವ ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿದಾರರ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಏಜೆಂಟ್ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂತುಗಳ ವಿಧಾನ, ಪಾಲಿಸಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಅರ್ಜಿದಾರನ ವಯಸ್ಸು, ಅವನ ಆರೋಗ್ಯ, ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಚಟ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ ಜೀವ ವಿಮಾ ನಿಗಮವು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅರ್ಜಿದಾರ (ಹೂಡಿಕೆದಾರ) ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರೆ. ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಾಲಿಸಿ ನೀಡುವುದು (Issue of Policy) :

ಮೇಲಿನ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಜೀವ ವಿಮಾ ನಿಗಮವು ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪಾಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರರನ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ, ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿದ ಮೊತ್ತ ಯಾವ ಪಾಲಿಸಿ, ಕಂತು, ತುಂಬುವ ಬಗೆ, ಪಾಲಿಸಿ ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಸಮರ್ಪಣೆ (Surrender) ಮೌಲ್ಯ, ಹಣ ಪಡೆಯುವ ಬಗೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಯು ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಹಿ ಮೋಹರಿನೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ರವಾನಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು :

1. ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ನಮೂನೆ (Proposal form).
2. ಉತ್ತಮ ಪಯಸ್ಸಿನ ದಾಖಲೆ (Standard age proof). ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಯಸ್ಸಿನ ದಾಖಲೆ (Non-standard Age proof)ಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪುರವಣಿಯನ್ನು ಹಸ್ತಾಕ್ಷರದೊಂದಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

3. ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಗೌಪ್ಯ ಪಠದ (ACR) ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಚೀಪ್‌ಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಳತೆಯನ್ನು ಸಮೂಹಿಸಬೇಕು.
4. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟವರೇ, ಪೂರ್ಣ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪಠದಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪದ ದಿನಾಂಕದಂದು ಸಮರ್ಪಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ವೈದ್ಯರಿಂದ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು.
5. ವಯಸ್ಕಾಧಾರಿತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಮಾ ಕಂತನ್ನು (Age extra premium) ತುಂಬಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
6. ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪೂರ್ಣ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ, ಆದಾಯ / ವಯಸ್ಕೀಕರಣ ದಾಖಲೆ, ವರದಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕನಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿ (Attention) ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಕಾಸಾಧಿಕಾರಿಯು ಪ್ರತಿ ಸಹಿ (Counter Signature) ಮತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು.
7. ಮೊದಲ ವಿಮಾ ಕಂತಿಗೆ ತಕ್ಷಮಾನದ ಠೇವಣಿ (ID)ಯನ್ನು ತರಬೇಕು.
8. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನವರ ವಿಮೆ ಅಂದರೆ ತಪ್ಪೆ ಸಂಖ್ಯೆ 102 ಮತ್ತು 109ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಗುವಿನ ವಯಸ್ಸು 5 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಪಾಲಕರ, ಮಗುವಿನ ವಯಸ್ಸು, ಹಾಗೂ ಶಾಲಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

4. ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು (Kinds of Life Policies) :

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೀವ ವಿಮಾ ನಿಗಮವು ಅಜೀವ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ, (Whole life policy) ಉಂಬಳಿ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ (Endowment policy) ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇವು ಲಾಭ ಸಹಿತ ಅಥವಾ ಲಾಭ ರಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಾಲಿಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅದು ಆಯಾ ಹೂಡಿಕೆದಾರರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1. ಅಜೀವ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ (Whole Life Policy) :

ಈ ಪಾಲಿಸಿಯು ವಿಮಾಧಾರಣ ಜೀವನದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪಾಲಿಸಿಯು ವಿಮಾ ಮೊತ್ತ (Sum Assured)ವನ್ನು ಅವನ ಮರಣದ ನಂತರದೇ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಅಜೀವ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯ ಕಂತುಗಳನ್ನು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಜೀವ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯ ವಿಮಾ ಕಂತುಗಳನ್ನು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಬಹುದು :

- i) ಏಕ ವಿಮಾ ಕಂತು ಯೋಜನೆ - ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮಾ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಒಂದೇ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ii) ನಿಯಮಿತ ವಿಮಾ ಕಂತು ಯೋಜನೆ - ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮಾ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- iii) ನಿರಂತರ ಕಂತು ಯೋಜನೆ - ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮಾ ಹಣವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಜೀವ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯ ಹೂಡಿಕೆದಾರನು ಜೀವಂತ ಇರುವವರೆಗೂ ಚಾಲ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಾಲಿಸಿಯು ಹಣವನ್ನು ಅವನ ಮರಣದ ನಂತರವೇ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಜೀವ ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ಅವು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1. ಒಂದೇ ಕಂತಿನ ಅಜೀವ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ
(Single payment whole life policy) :

ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಿಯಂ ಹಣವನ್ನು ಒಂದೇ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಮಾ ಕಂತಿನ ಮೊತ್ತವು ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಾಲಿಸಿದಾರ ತನ್ನ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಲ ವಿಮಾ ಕಂತನ್ನು ಪಾವತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪಾಲಿಸಿಯು ಶ್ರೀಮಂತರ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ, ಲಾಟರಿ (Lottary) ಪಡೆದವರ, ಶ್ರೀಮಂತ ಉದ್ಯಮಿದಾರರ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

2. ನಿಯಮಿತ ಕಂತಿನ ಅಜೀವ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ
(Limited payment whole life policy) :

ಈ ವಿಧಾನದ ಪಾಲಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಿಯಂ (ವಿಮಾ ಕಂತು) ಹಣವನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ನಿಯಮಿತ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಈ ಪಾಲಿಸಿಯು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪಾಲಿಸಿದಾರ ವಿಮಾ ಕಂತನ್ನು ತುಂಬುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತಾನೆ.

3. ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಜೀವ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ
(Ordinary whole life Policy) :

ಈ ಪಾಲಿಸಿಯು ಪಾಲಿಸಿದಾರನ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ವಿಮಾ ಕಂತುಗಳನ್ನು ಜೀವಾವಧಿಯವರೆಗೆ ತುಂಬಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪಾಲಿಸಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ವಿಮಾ ಕಂತನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪಾಲಿಸಿಯು 35 ವರ್ಷ ಅಥವಾ

ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಹಾಯ ಲೈಫ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್

7. ಭಾರತೀಯ ಯುನಿಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್-1964 (Unit trust of India) UTI :

1. ಪೀಠಿಕೆ (Introduction) :

ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾಗಳಲ್ಲಿ ಯುನಿಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಫೆಬ್ರುವರಿ 1, 1964 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. 1964 ಜುಲೈ 1 ರಿಂದ ತನ್ನ ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

ಹೂಡಿಕೆಯ ನಿರ್ವಹಣಾಶಾಸ್ತ್ರ

147

2. ಯುಟಿಐನ ಉದ್ದೇಶಗಳು (Objectives of UTI) :

1. ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳ ಜನರ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದು.
2. ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು. ಜನರನ್ನು ಉತ್ಪಾದಕ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಯ ಮಾಲೀಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.
3. ಬಡ ಉಳಿತಾಯದಾರರಿಗೆ ಪೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಹೂಡಿಯಿಂದ ಸಿಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
4. ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದು.

3. ಯುಟಿಐನ ಕಾರ್ಯಗಳು (Functions of UTI) :

ಭಾರತೀಯ ಯುನಿಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕಾಯಿದೆ ಪರಿಚ್ಛೇದ 9 ರ ಪ್ರಕಾರ ಯುಟಿಐ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ :

- 1) ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದು ಮತ್ತು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- 2) ಹಣವನ್ನು ಶೆಡೂಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು.
- 3) ಹಣವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿದೆ. ಇದರ ವಂತಿಕೆ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ :

ಭಾರತೀಯ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI)	2.50 ಕೋಟಿ ರೂ.
ಜೀವ ವಿಮಾ ನಿಗಮ (LIC)	0.75 ಕೋಟಿ ರೂ.
ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಆಂಗಗಳು (SBI)	0.75 ಕೋಟಿ ರೂ.
ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	1.00 ಕೋಟಿ ರೂ.
ಒಟ್ಟು	5.00 ಕೋಟಿ ರೂ.

4. ಯುಟಿಐನ ಆಡಳಿತ (Management of UTI) :

ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನ್ಯಾಸಧಾರಿಗಳ ಮಂಡಳಿ (Board of Trustees)ಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. UTI ಕಾಯಿದೆ, ಪರಿಚ್ಛೇದ 10 ರ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು, ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ IDBI ಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಒಬ್ಬ

ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇವಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು ವ್ಯಾಸಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು IDBI ಸೇವಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ RBI ಬೇವ ವಿಮಾ ನಿಗಮ LIC ಮತ್ತು ಕ್ಲಿಬ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ SBI ತಲಾ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಸಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇವರು ವಂತಿಕೆದಾರರಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ.

3. ಯುನಿಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು (Objectives of Investing in units) :

ಯುನಿಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವುದರಿಂದ ಲಾಭದ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಅವು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ :

1. ಸುರಕ್ಷತೆ (Safty) :

ಭಾರತದ ಯುನಿಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪ್ರತಿದಿನ ತನ್ನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ಯುನಿಟ್‌ನ ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಖರೀದಿ ಬೆಲೆ ಎರಡೂ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ದಿನ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಬೆಲೆ (Purchase Price) ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಡಿವಿಡೆಂಡ್ ಜೂನ್ 30 ರಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಯುನಿಟ್ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯುನಿಟ್‌ನ ಮೂಲ ಬೆಲೆ 10 ರೂಪಾಯಿ. ಹೂಡಿಕೆದಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಏಕೆಂದರೆ ಯುನಿಟ್‌ನ ಬೆಲೆಗಳು ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

2. ಡಿವಿಡೆಂಡ್ ಬೆಳವಣಿಗೆ (Growth in Dividends) :

ಭಾರತೀಯ ಯುನಿಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ 1964 ರಿಂದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರದ ಹೂಡಿಕೆದಾರರನ್ನು ಸೆಳೆದಿದೆ. ಪ್ರಥಮ ಯೋಜನೆ ಯುನಿಟ್ 1964.

3. ದ್ರವ್ಯತ್ವ (Liquidity) :

ಯುನಿಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ದ್ರವ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೂಡಿಕೆದಾರ ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದಾಗ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಯುನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

6. ಯುನಿಟ್ ಯೋಜನೆಯ ವಿಧಗಳು (Different Unit Schemes) :

ಭಾರತೀಯ ಯುನಿಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, 10 ಪ್ರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಅವು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ :

1. ಯುನಿಟ್ ಯೋಜನೆ 1964
2. ಪುನರ್ ಹೂಡಿಕೆ ಯೋಜನೆ 1966
3. ಮಕ್ಕಳ ಕಾಣಿಕೆ ಯೋಜನೆ 1970
4. ಯುನಿಟ್ ಲಿಂಕಡ್ (ಜೋಡಣೆ) ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ 1971
5. ಚಾರಿಟೇಬಲ್, ಧಾರ್ಮಿಕ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ನೊಂದಾಯಿತ ಸಂಘಗಳ ಯುನಿಟ್ ಯೋಜನೆ 1981
6. ಆದಾಯ ಯುನಿಟ್ ಯೋಜನೆ 1982
7. ಬಂಡವಾಳ ಲಾಭದ ಯುನಿಟ್ ಯೋಜನೆ 1983
8. ಮಾಸಿಕ ಆದಾಯ ಯುನಿಟ್ ಯೋಜನೆ 1983
9. ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯ ಯೋಜನೆ 1983
10. ಯುನಿಟ್ ಯೋಜನೆ 1985

ಯುನಿಟ್‌ನ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳು - (1990 ರಿಂದ)

2. ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು (Types of Providend Fund) :
ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ಅವು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1. ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ (Statutory Providend Fund) :

ಈ ನಿಧಿಯನ್ನು 1925 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ರೈಲ್ವೆಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನೌಕರರಿಂದ ಪಡೆಯುವ ವಂತಿಕೆ (Contribution)ಯನ್ನು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಿನಾಯ್ತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಧಿಯಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿ ನಂತರ ಪಡೆಯುವ ನಿಧಿಯ ಮೇಲೆ ಸಹ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಧಿಯನ್ನು ನೌಕರ ಮತ್ತು ಯಜಮಾನ ಇಬ್ಬರೂ ವಂತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

2. ನೋಂದಾಯಿತ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ (Recognised Providend Fund) :

ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಆಯುಕ್ತರು ಈ ನಿಧಿಯನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನೋಂದಾಯಿತ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಆಯುಕ್ತರು ನೋಂದಣಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನೌಕರ (Employee) ಮತ್ತು ಯಜಮಾನ (Employer) ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಬಡ್ಡಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗ್ಗದ ಸಾಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು, ರೀಪೇರಿ ಮಾಡಲು, ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

3. ನೋಂದಣಿ ರಹಿತ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ (Unrecognised Providend Fund):

ಈ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಆಯುಕ್ತರಿಂದ ನೋಂದಣಿ ಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರನಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ರಿಯಾಯ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಿವೃತ್ತಿಪೂರ್ವಕ ನಂತರ ಪಡೆಯುವ ನಿಧಿಯು ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಿನಾಯ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.

4. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ (Public Providend Fund) :

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನೌಕರರು ಏನು ವಂತಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಧಿಯು ಸಂಬಳ ರಹಿತ ಜನರಿಗಾಗಿ ಇದೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು

ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಿ, ಛಾತರಿಕೆಯ ಸ್ವೀಟ್ ಟ್ಯಾಂಕನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಗರಿಷ್ಠ 60,000 ರೂಪಾಯಿ ಈ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

೩. ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು (Post office Schemes) :

ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಒಂದು ವಾರ್ಷಿಕ ಟ್ಯಾಂಕನ ಯೋಜನೆಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ, ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಖಾತೆ, ಮುದ್ದತ್ತಿನ ಖಾತೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಒದಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಖಾತೆಗಳು ವಾರ್ಷಿಕ ಟ್ಯಾಂಕನ ಖಾತೆಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಹಣವನ್ನು ಠೇವಣಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು ಮತ್ತು ಬೇಕೆಂದಾಗ ಅವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಕನಿಷ್ಠ 200ಗಳಷ್ಟು ಖಾತೆಗಳು ಏಪ್ರಿಲ್, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

i) ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಗಳು (Savings Deposits) : ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಜನರನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಗುಂಪಿನ ಜನರಿಗೆ ಈ ಖಾತೆ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಡ್ಡಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ತನ್ನಡೆಗೆ ಸೆಳೆದಿದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಟ್ಯಾಂಕನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಡ್ಡಿಯನ್ನು ಇವು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ii) ಮುದ್ದತ್ತಿನ ಠೇವಣಿಗಳು (Fixed Deposits) : ಮುದ್ದತ್ತಿನ ಠೇವಣಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ 1 ವರ್ಷದಿಂದ 5 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಠೇವಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ದೂರಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

iii) ಅವರ್ತ ಠೇವಣಿಗಳು (Recurring Deposits) : ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಖಾತೆಯನ್ನು 60 ತಿಂಗಳುಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಠೇವಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒಡ್ಡಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ಠೇವಣಿಯನ್ನು ಪರಿಪಕ್ವ ತಿಂಗಳಿನವರೆಗೆ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

iv) ಮಾಸಿಕ ಆದಾಯದ ಮುದ್ದತ್ತಿನ ಹೂಡಿಕೆ (Monthly Income with Fixed Investment) : ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕನಿಷ್ಠ 5001 ರೂ.ದಿಂದ 1 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇದರ ಅವಧಿ 7-1 ತಿಂಗಳುಗಳು. ತಿಂಗಳ ಒಡ್ಡಿ ದರವು 13ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 10 ರಷ್ಟು ಬೋನಸ್ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸದ್ಯ ಈ ಯೋಜನೆ ರದ್ದಾಗಿದೆ.

9276

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆ (National Saving Schemes) :

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರವು
ಪಾಲಿಸಿ. ಅರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ
ಪಡಿಸಿದ ನೆರವನ್ನು ನೀಡುವುದೇ ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಅಂಚೆ
ದೇರಿಯಿಂದ ಜರುಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗೆ ಇದರ ಮೊತ್ತವನ್ನು
ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಗಳು ದೇಶಾದ್ಯಂತ
ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಾಲವನ್ನು
ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬಡ್ಡಿಯು ಅದಾಯ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಪಡೆದಿದೆ.
ಮುಖವಾದ ಉಳಿತಾಯ ಪತ್ರಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಇಂದಿರಾ ವಿಕಾಸ ಪತ್ರ (Indira vikas Certificate) :

ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಯು ಇಂದಿರಾ ವಿಕಾಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತದೆ. ಈ ಪತ್ರಗಳು
ಏಕಪಾಕಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಮುಖ ಬೆಲೆ 100, 200, 500,
1000 ಮತ್ತು 5,000 ರೂ.ಗಳಿವೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ.
ಇವು ಚಕ್ರ ಬಡ್ಡಿ (Compound Interest)ಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಕಿಸಾನ್ ವಿಕಾಸ ಪತ್ರ (Kisan vikas patra) :

ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ ಈ ಕಿಸಾನ್ ವಿಕಾಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದೆ.
ಇವುಗಳ ಮೂಲಿಕ ಬೆಲೆ ರೂ 1000, 5000, ಮತ್ತು 10000 ರೂ.ಗಳಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ.
ಇವು ಚಕ್ರ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆ (National Saving Scheme) :

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಅದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 80 CCA
ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ದರವು ಶೇ. 11ರಷ್ಟಿದೆ. ಪ್ರತಿ
ವರ್ಷ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ 40,000 ದಷ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ.
ಇದರಲ್ಲಿ NSC, VI, VII and VIII ನೀಡಿಕೆಗಳು (Issues)

ಈ ಎಲ್ಲ ನೀಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ದರವು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. NSC, VI ಮತ್ತು
NSC, VII ಈಗ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಪತ್ರ VIII ನೇ ಮಾರಿಕೆ
ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

10) ಹೂಡಿಕೆಗಳು (Investments) :

ಹೂಡಿಕೆದಾರ ಒಂದೇಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೂಡಿಕೆಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ, ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ, ಬೆಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ, ಡೈಮಂಡ್, ಸ್ಟಾಂಪ್ (ಚೀಟಿ) ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಫ್ಯಾಷನ್ (Antique)ಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ.

i) ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ (Investment In Land) : ಭೂಮಿ (ಆಸ್ತಿ)ಯನ್ನು a) ನೇರವಾಗಿ ಮಾರಾಟಗಾರನಿಂದ b) ಏಜೆಂಟ್‌ರಿಂದ c) ವಿಶೇಷ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು d) ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಂದ ಖರೀದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ (Real estate) ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಹೂಡಿಕೆಯ ತತ್ವಗಳು (Principles of Investment) :

ಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1. ಬೆಲೆ (Price) : ಬೆಲೆ, ಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯ ಮೌಲ್ಯವು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಿಂದಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಮತ್ತೆ ಅದರ ಮೌಲ್ಯ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯ ಬೆಲೆ ಅದರ ಉತ್ಪಾದನಕತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಕೇವಲ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ, ಅಂಗಡಿ ಮಾಲಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಭೂಮಿ ಬೆಲೆ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2. ಭೂಮಿಯ ಪೂರೈಕೆ (Supply of Land) : ಭೂಮಿಯ ಪೂರೈಕೆಯು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಬೇಡಿಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅದರ ಮೌಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಭೂಮಿ ಒಂದು ಗೌಣ ಸಂಬಂಧಿ (Land as Collateral) : ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭೂಮಿ ಒಂದು ಗೌಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಭೂಮಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೋಲ್ಯಾಟರಲ್ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

4. ತರಿಗೆ (Tax) : ಭೂಮಿಯ ಮಾರಾಟವು ತರಿಗೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ತರಿಗೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತದೆ.